

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 300/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. N. Š., P., zastúpenej advokátom JUDr. A. N., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 7 Co 64/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. N. Š. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2009 doručená sťažnosť JUDr. N. Š., P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským

súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 7 Co 64/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 14. júla 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11 C 385/2007 žalobkyňa žiadala určiť neplatnosť darovacej zmluvy z 5. septembra 2005, ktorú uzavreli dárkyňa a sťažovateľka ako obdarovaná a žalovaná v konaní. Darovacia zmluva sa týkala darovania nehnuteľností ležiacich v kat. úz. P. (konkrétne bytu, spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu, ako aj spoluvlastníckeho podielu na príľahlom pozemku). Rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 385/2007-48 z 3. novembra 2008 bola žaloba zamietnutá. Neúspešná žalobkyňa bola zaviazaná zaplatiť úspešnej sťažovateľke ako žalovanej náhradu trov konania vo výške 41 520 Sk (1 378,21 €). Náhrada trov pozostávala z náhrady trov právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby, pričom okresný súd vychádzal z hodnoty sporu 900 000 Sk, teda z hodnoty nehnuteľnosti. Na základe odvolania žalobkyne rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 64/2009 z 28. mája 2009 bol rozsudok okresného súdu potvrdený vo veci samej. Výrok o náhrade trov konania bol zmenený tak, že sa sťažovateľke priznala náhrada trov prvostupňového konania v sume 164,81 €. Žalobkyňa bola zaviazaná aj na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 60,44 €. Podľa názoru krajského súdu *„Predmetom konania bolo určenie neplatnosti právneho úkonu. Žalobou o určenie neplatnosti právneho úkonu sa priamo neurčuje existencia či neexistencia práva alebo právneho vzťahu. Právny úkon z terminologického hľadiska nie je vecou prípadne právom, a preto výška tarifnej odmeny za zastupovanie sa musí riadiť ust. § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a nie ust. § 10 ods. 1, 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Správnosti tohto výkladu zodpovedá tiež porovnanie vyhlášky č. 655/2004 Z. z. s predchádzajúcou úpravou obsiahnutou vo vyhláške č. 163/2002 Z. z., ktorá v ust. § 13 ods. 7 priamo upravovala základnú sadzbu tarifnej odmeny vo veciach určenia platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov podľa hodnoty veci, či práva tvoriaceho predmet právneho úkonu. Obdobným spôsobom je riešená aj tarifná odmena advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi v občianskom súdnom konaní v ust. § 14b ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo veciach určenia platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov. Ak by teda zákonodarca chcel, aby tarifná odmena vo veciach určenia*

platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov sa mala riadiť hodnotou veci, či práva tvoriaceho predmet právneho úkonu, bol by v ust. § 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. použil formuláciu ako v ust. § 14b ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. alebo v ust. § 13 ods. 7 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. Trovy prvostupňového konania vynaložené úspešnou žalovanou pozostávajú z odmeny právneho zástupcu za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia dňa 28. 08. 2008, spísanie vyjadrenia zo dňa 02. 09. 2008 a účasť na pojednávaní dňa 03. 11. 2008) vo výške po 1.465,- Sk za úkon (§ 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.) a z režijného paušálu za tri úkony vykonané v roku 2008 v sume po 190,- Sk za úkon. Na zaplatenie týchto trov v sume 4.965,- Sk, ktorej po prepočte na v súčasnosti platnú menu zodpovedá čiastka 164,81 eur, bola v súlade s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. zaviazaná neúspešná žalobkyňa. Neúspešnej žalobkyni bolo zároveň uložené nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania vo výške 60,44 eur podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Suma 60,44 eur sa skladá z odmeny právneho zástupcu za jeden úkon právnej služby (spísanie vyjadrenia k odvolaniu zo dňa 15. 01. 2009) vo výške 53,49 eur (§ 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.) a z režijného paušálu za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2009 vo výške 6,95 eur.“.

Podľa názoru sťažovateľky právne posúdenie otázky náhrady trov konania krajským súdom je neakceptovateľné. Nesprávne bola totiž posúdená tarifná hodnota veci. Advokátska tarifa nepochybne rozlišuje, kedy je možné tarifnú hodnotu veci určiť podľa výšky peňažného plnenia alebo ceny veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, a kedy nie je možné hodnotu veci alebo práva vyjadriť v peniazoch. Rozlišujú sa preto situácie, kedy je predmet právneho úkonu, o platnosti ktorého sa vedie konanie, oceníteľný v peniazoch a kedy nie je oceníteľný. Nemožno teda vychádzať zo stanoviska, že vždy, keď je predmetom konania určenie neplatnosti zmluvy, nemožno tento predmet oceniť. Určenie platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu sa spravidla vždy viaže k veci, právu, peňažnému plneniu, ktorého sa právny úkon týka. V posudzovanej veci bolo predmetom právneho úkonu (darovacej zmluvy) oceníteľné plnenie, ktorým bol prevod vlastníctva nehnuteľností. To znamená, že v tejto veci predmet právneho úkonu bolo možné oceniť. Pokiaľ krajský súd argumentuje, že žalobou o určenie neplatnosti právneho úkonu sa priamo neurčuje existencia či neexistencia práva alebo právneho vzťahu a že právny úkon

z terminologického hľadiska nie je vecou, prípadne právom, evidentne opomenul, že ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov rozlišuje cenu veci alebo práva, teda predmet právneho úkonu, ktorého sa právna služba týka. Neobstojí ani argumentácia krajského súdu poukazujúca na ustanovenie § 13 ods. 7 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Sťažovateľka napokon poukazuje na rozhodnutie iného senátu krajského súdu č. k. 14 Co 32/2008-123 z 5. januára 2009, ktorým v spore o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy bola náhrada trov právneho zastúpenia úspešnému účastníkovi priznaná vychádzajúc z hodnoty nehnuteľnosti tvoriacej predmet kúpnej zmluvy.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 7 Co 64/2009 s tým, aby bol rozsudok z 28. mája 2009 vo výrokoch o náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v sume 292,38 €.

Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 64/2009 z 28. mája 2009 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 385/2007-48 z 3. novembra 2008 vo veci samej a zmenený vo výroku o trovách konania tak, že sťažovateľke sa priznala náhrada trov prvostupňového konania vo výške 164,81 €. Priznala sa jej aj náhrada trov odvolacieho konania vo výške 60,44 €. Odôvodnenie rozsudku vo vzťahu k náhrade trov konania je totožné s tým, ako to uviedla sťažovateľka v sťažnosti ústavnému súdu. Rozsudok krajského súdu sa stal právoplatným 24. júna 2009.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 14 Co 32/2008-123 z 5. januára 2009 vyplýva, že úspešný účastník mal právo na náhradu trov konania vrátane trov právnych služieb advokátom. Na určenie tarifnej hodnoty veci bola určujúcou cena nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom právneho úkonu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom môže sa stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovacia prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu. Podstatné je, či sú odlišné právne názory všeobecných súdov ústavne konformné, lebo v kladnom prípade niet dôvodu na to, aby ústavný súd do takýchto záverov zasiahol (mutatis mutandis I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08).

Možno konštatovať, že rozhodovacia prax senátov krajského súdu je v danej problematike rozdielna. Niektoré v prípadoch žalôb o určenie neplatnosti právneho úkonu vychádzajú z toho, že nie je možné v peniazoch vyjadriť hodnotu predmetu právnych služieb. Naopak, iné sú toho názoru, že za túto hodnotu treba považovať hodnotu veci, ktorej sa sporný právny úkon týka.

Podľa názoru ústavného súdu ani jeden z uvedených odlišných výkladov nejaví známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Oba výklady možno považovať za ústavne konformné. Neprichádza preto do úvahy, aby ústavný súd do namietaných záverov krajského súdu zasiahol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. septembra 2009